

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO, ATLIKTO PANEVĖŽIO APSKRITIES VIRŠININKO ADMINISTRACIJOJE, A T A S K A I T A

2005 m. balandžio 18 d. Nr. 1100-5-7

Bendroji dalis

Finansinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus 2004 m. birželio 05 d. pavedimu Nr. 1100-5.

Audituojamas subjektas – Panevėžio apskrities viršininko administracija adresas: Respublikos g. 38, Panevėžys. Identifikavimo kodas – 188607727. Apskrities administracija finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Auditauta 2004 metų suvestinė finansinė atskaitomybė.

Audito tikslai - nustatyti, ar Panevėžio apskrities viršininko administracijos finansinės ataskaitos parodo tikrą bei teisingą būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais; atlikti sandorių auditą, apimančių teisės aktų laikymosi priežiūrą. Ataskaita yra sudėtinė išvados, teikiamos Seimui dėl 2004 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos, dalis.

Ataskaita pateikia tik audituotose srityse nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje Valstybinio audito reikalavimų nustatyta tvarka.

Audituojamu laikotarpiu Panevėžio apskrities viršininko pareigose iki 2004 m. spalio 28 d. dirbo Rimantas Sankauskas, nuo 2004 m. spalio 29 d. iki 2004 m. gruodžio 28 d. apskrities viršininko pavaduotoja Zita Kukuraitienė laikinai ėjo apskrities viršininkės pareigas, nuo 2004 m. gruodžio 29 d. dirba Gema Umbrasienė. Apskaitos ir finansų departamento direktorė - Gražina Andrikienė.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis 1995 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės įstatymu Nr. I-907, 2002 m. vasario 21 d. Valstybės kontrolieriaus įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais

biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymą ir biudžeto lėšų naudojimą bei Valstybės kontrolės 10-ojo departamento direktoriaus patvirtintu audito planu.

Audituoti subjektai, programos ir audituotos apskaitos sritys:

1. Apskritis viršininko administracijos vykdomos programos:

1.1 „Valstybės valdymas“- ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas ir išlaidos paslaugoms.

1.36 „Buvusios Savanoriškosios draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti turto inventorizavimas ir teisinis registravimas“ – išlaidos paslaugoms ir ilgalaikis turtas.

2. Pavaldžių įstaigų vykdomos programos:

1. Jotainių pensionatas:

1.32 „Vaikų ir suaugusiųjų socialinė globa“ – darbo užmokestis, ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas, atsargos ir išlaidos paslaugoms.

2. Skemų pensionatas:

1.32 „Vaikų ir suaugusiųjų socialinė globa“ – darbo užmokestis, ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas, atsargos ir išlaidos paslaugoms.

3. Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai:

1.32 „Vaikų ir suaugusiųjų socialinė globa“ - ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas, atsargos ir išlaidos paslaugoms.

4. Kučgalio specialiojo ugdymo centras:

1.29 „Specialiųjų poreikių asmenų švietimas ir ugdymas“- darbo užmokestis, ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas, atsargos ir išlaidos paslaugoms.

5 Panevėžio specialioji internatinė mokykla:

1.29 „Specialiųjų poreikių asmenų švietimas ir ugdymas“ - darbo užmokestis, ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas, atsargos ir išlaidos paslaugoms.

Pavaldžių įstaigų vidaus kontrolės aplinkos ir procedūrų, apskaitos politikos vertinimas.

Finansinio audito tikslui pasiekti ištirta ir įvertinta visų pavaldžių įstaigų įgimta rizika, vidaus kontrolės sistema, parengtos apskaitos programos: ilgalaikio turto, trumpalaikio turto apskaitos, darbo užmokesčio ir įmokų socialiniam draudimui išlaidų, atsargų ir kitų paslaugų išlaidų. Atliktos savarankiškos procedūros, sumažinančios audito riziką ir atliktas sandorių auditas, apimantis teisės aktų laikymosi priežiūrą, bei surinkti įrodymai, reikalingi finansinio audito ataskaitai parengti bei nuomonei pareikšti.

Vidaus audito tarnyba vertina rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, siekiant padėti įgyvendinti apskrities viršininkui pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslus. Finansinė atskaitomybė vertinama tose įstaigose, kuriose atliekamas finansinis ir veiklos auditas. Vidaus audito tarnyba pateikė patikimus įrodymus apie Panevėžio kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos ir Panevėžio apskrities priklausomybės ligų centro vidaus kontrolės sistemų ir apskaitos organizavimo būklės vertinimus bei pateikė rekomendacijas dėl trūkumų šalinimo. Atlikti subjektuose pažangos vertinimai pateikia įrodymus, kad vidaus audito nustatyti pažeidimai ištaisomi. Vidaus audito ir išorės audito tikslai tie patys, todėl remsimės minėtų subjektų Vidaus audito tarnybos ataskaitų ir išvadų duomenimis, formuojant valstybinio audito išvadą dėl viršininko administracijos 2004 m. suvestinės finansinės atskaitomybės.

Finansinės veiklos rezultatai

Apskričiai priskirtas funkcijas įgyvendina apskrities administracija, jos struktūroje esantys 6 žemėtvarkos skyriai, 15 pavaldžių biudžetinių įstaigų (įskaitant 2004 m. sausio mėn. apskrities viršininko pavaldumui perduotą Panevėžio kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų pagrindinę internatinę mokyklą, jos turtą ir steigėjo funkcijas), 3 viešosios sveikatos priežiūros įstaigos, kurių steigėju yra apskrities viršininkas. Panevėžio apskrities viršininko administracija vykdė 11 patvirtintų programų. Apskričiai 2004 m. programų vykdymui patvirtintas asignavimų planas 35217,1 tūkst. Lt, gavo 35126,1 tūkst. Lt. Skirtumas tarp patvirtintų ir gautų ir asignavimų – 90,1 tūkst. Lt. mažesnis. Tai 2003 m. gautos ir nepanaudotos specialiųjų programų lėšos, todėl šia suma buvo padidintas 2004 m. specialiųjų lėšų planas. Išlaidoms gauta – 29674,2 tūkst. Lt; iš jų darbo užmokesčiui – 13969,2 tūkst. Lt, turtui įsigyti - 5451,9 tūkst. Lt. Kasinių išlaidų padaryta 35111,2 tūkst. Lt, arba 14,9 tūkst. Lt mažiau negu gauta asignavimų. Tačiau 2004 m. faktinių išlaidų padaryta 91,0 tūkst. Lt mažiau nei kasinių išlaidų.

Biudžetinių lėšų kreditorinis įsiskolinimas sumažėjo 30,6 tūkst. Lt ir metų pabaigai liko 49,5 tūkst. Lt.

Audito metu nustatyta

1. Atliekant Panevėžio apskrities viršininko administracijos bei jai pavaldžių biudžetinių įstaigų finansinį auditą buvo nustatyta, kad dalis Panevėžio viršininko administracijai pavaldžių įstaigų, tokių kaip pensionatai, teikia nesusijusiems su įstaigomis privatiems asmenims šildymo, elektros energijos, vandens tiekimo bei kitas komunalines paslaugas. Už šias, privatiems asmenims teikiamas paslaugas, pensionatai apmoka valstybės biudžeto lėšomis, o po to dalį šių lėšų iš privačių asmenų susigražina. Kadangi ne maža dalis minėtų asmenų yra nemokūs, kita dalis lėšų lieka kaip

šių asmenų išskolinimas įstaigai, todėl kasmet šis išskolinimas didėja, o valstybės biudžeto lėšos ir toliau naudojamos ne pagal paskirtį t.y. apmokamos privatiems asmenims teikiamos paslaugos, o ne pensionato vykdomos programos sąmatoje numatytos išlaidos tuo pažeidžiant Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 8 str. 3 d. bei Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (Nr. I-1113) 8 str. 5 d. Be to, pensionatai teikdami šias paslaugas, vykdo veiklą nenumatytą įstaigų nuostatuose. Iš viso 2004 metai privačių asmenų išskolinimas už suteiktas paslaugas sudaro 31302,45 Lt. Iš jų: skola Lavėnų pensionatui- 19268,17 Lt, Kupiškio pensionatui – 2748, 25 Lt, Jotainių pensionatui – 8290,03 Lt ir Kučgalio specialiojo ugdymo centrui -996,0 Lt. Be to, šilumos, elektros energijos tiekimo ir pan. veikla yra licencijuojama. Pensionatai licenzijų tokiai veiklai neturi. Neturėdami licenzijų bei teikdami tokias paslaugas, pensionatai pažeidžia Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (Nr. IX-1565) 28 str. 1 d., Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (Nr. VIII-1881) 10 str. 1 d., Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso 2.77 str. bei kitus teisės aktus. Pensionatai, kaip viešieji juridiniai asmenys, turi specialųjį teisumą, t. y. jie gali turėti ir įgyti tik tokias civilines teises ir pareigas, kurios neprieštarauja jų steigimo dokumentams ir veiklos tikslams (LR Civilinio Kodekso 2.74 str.), todėl jie negali užsiimti veikla nenumatyta jų įstatuose.

Apie esamą padėtį Finansinio audito 10 –jo departamento 2005 m. vasario 28 d. raštu Nr. SX-(1100-1.11)-8 informuota Panevėžio apskrities viršininkė.

2. Panevėžio apskrities viršininko administracija neįtraukė į savo apskaitą Panevėžio apskrities administracijai patikėjimo teise priklausantį 3307700 Lt vertės turtą – pastatus esančius Kupiškio raj. Šnipeliškio km. Tuo pačiu, Panevėžio apskrities Kupiškio pensionatas apskaitė ne jam priklausantį minėtą turtą. Šiuo turtu, nesudarius panaudos sutarties bei neperdavus šio turto patikėjimo teise, t.y. be jokio teisinio pagrindo naudojasi Panevėžio apskrities Kupiškio pensionatas.

Be to, Panevėžio apskrities viršininko administracija, pakeitė programai 1.36 „Buvusios savanoriškosios draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti turto inventorizavimas ir teisinis registravimas“ skirtų 95 tūkst. Lt biudžeto asignavimų ekonominę paskirtį iš išlaidoms skirtų asignavimų į asignavimus turtui įsigyti, nors tokio turto įsigijimo poreikio programa nenumato. Pažeidžiant Lietuvos Respublikos 1990-07-30 Biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 5str. 1d. 1p., programai 1.36 „Buvusios savanoriškosios draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti turto inventorizavimas ir teisinis registravimas“ skirtus 95 tūkst. Lt biudžeto asignavimus panaudojo ne pagal paskirtį – ne buvusios savanoriškosios draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti turto inventorizavimui ir teisei registracijai, o jos patikėjimo teise priklausančių pastatų, esančių Kupiškio raj. Šnipeliškio km. statybos montavimo darbams apmokėti.

Be to, Panevėžio apskrities viršininko administracija, pažeidžiant LR 2001-11-06 Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 str.1 d. neištraukė į apskaitą ūkinės operacijos- jai patikėjimo teise priklausančio turto vertės padidinimą 95 tūkst. Lt, o Panevėžio apskrities Kupiškio pensionatas neteisingai šį turto padidinimą įtraukė į savo apskaitą. Dėl to, Panevėžio apskrities viršininko administracijos metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaita” Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidose kasinių ir faktinių išlaidų suma įrašyta 95 tūkst. Lt mažesnė, formoje Nr. 1 „Išlaidų sąmatos vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balansas“ ir formoje Nr. 3 „Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2004 m. apyskaita” ilgalaikio turto vertė metų pabaigoje įrašyta 3402,7 tūkst. Lt mažesnė. Tuo pačiu, Kupiškio pensionato metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr. 1 „Išlaidų sąmatos vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balansas“ ir formoje Nr. 3 „Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2004 m. apyskaita” ilgalaikio turto vertė metų pabaigoje įrašyta 3402,7 tūkst. Lt didesnė. Panevėžio apskrities viršininko administracijos suvestinei metinei finansinei atskaitomybei minėtos klaidos įtakos neturėjo.

2. Panevėžio apskrities viršininkui pavaldžioje įstaigoje - Skemų pensionate, pažeidžiant 1995 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (Nr. I-1113) 8 str. 5 d. dalis programai 1.32 „Vaikų ir suaugusiųjų socialinė globa” vykdymui skirtų biudžeto asignavimų 2004 metais panaudoti ne pagal sąmatoje nustatytą paskirtį: 44000 Lt ilgalaikio materialiojo turto einamajam remontui skirtų asignavimų panaudoti gyvenamojo namo, Klevų g. Nr. 3, rekonstrukcijos išlaidoms apmokėti. Dėl to, metinės finansinės atskaitomybės Formoje 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaita“ Ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto straipsnyje kasinės ir faktinės išlaidos įrašytos 44 tūkst. Lt didesnės, o Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo kasinės ir faktinės išlaidos įrašytos 44,0 tūkst. Lt mažesnės.

3. Panevėžio apskrities viršininkui pavaldžioje įstaigoje - Kučgalio specialiojo ugdymo centre, 2004 metais buvo teikiamos neformaliojo švietimo paslaugos suaugusiems su negalia. Už šias paslaugas, pagal Panevėžio apskrities viršininko įsakymu patvirtintus paslaugų įkainius, iš paslaugos gavėjų Kučgalio specialiojo ugdymo centras 2004 metais gavo 2328,46 Lt pajamų. Be to, iš Biržų rajono savivaldybės už socialinę globą teikiamą neįgaliems, Kučgalio specialiojo ugdymo centras 2004 metais gavo 10000 Lt ir Biržų darbo biržos dėl užimtumo fondo remiamų darbų organizavimo įstaigoje -1769,33 Lt. Iš viso iš Biržų rajono savivaldybės bei iš kitų paslaugų gavėjų 2004 metais buvo gauta 14097,79 Lt pajamų, kurios, pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos LR Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 22 p., nebuvo pervestos į valstybės biudžetą, bei pažeidžiant 1990-07-30 LR Biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 8 str. 3 d. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu 543 patvirtintos LR Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo

tvarkos 17 p. buvo naudojamos be teisinio pagrindo - asignavimų valdytojo patvirtintos sąmatos. Dėl to, metinės finansinės atskaitomybės Formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaita” gauti asignavimai įrašyti 14,1 tūkst. Lt mažesni bei kasinių ir faktinių išlaidų įrašyta 14,1 tūkst. Lt mažiau.

4. Panevėžio apskrities viršininko administracijai pavaldžiose įstaigose, pažeidžiant 2001 lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Nr. IX-574) 12 str. 1 d. bei 1995 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 8 str. 5 d. dalis biudžeto asignavimų panaudota ne pagal paskirtį - neturint apskaitos dokumentų pagrindžiančių faktines išlaidas, iš 2004 metams skirtų biudžeto asignavimų apmokėtos būsimos 2005 metų išlaidos. Tarp jų: Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai avansu apmokėjo 6149,2 Lt už šildymo paslaugas, Jotainių pensionatas - 4393 Lt pervedė socialinio draudimo įmokų. Dėl to, Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namų metinės finansinės atskaitomybės Formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaita” šildymo kasinės išlaidos įrašytos 6,1 tūkst. Lt didesnės, Jotainių pensionato metinės finansinės atskaitomybės Formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaita” įmokų socialiniam draudimui kasinės išlaidos įrašytos 4,4 tūkst. Lt didesnės.

Kiti pastebėjimai

Asignavimų valdytojas – Panevėžio apskrities viršininkas, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 10-ojo departamento 2004 m. gruodžio 1 d. rašte Nr. SX-(1100-1.11) – 202 „Dėl vidaus kontrolės” išdėstytus siūlymus, įsakymais patvirtino atsakingų darbuotojų už programų vykdymą ir jų kontrolę, nustatytos pavaldžių įstaigų vadovų skatinimo sąlygos, ilgalaikio turto nusidėvėjimo ekonominiai normatyvai, apskrities viršininko administracijos, jos struktūrinių padalinių ir jai pavaldžių įstaigų finansinės atskaitomybės, programų sąmatų vykdymo ataskaitų sudarymo ir pateikimo tvarka, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo tvarka, patvirtinti materialinių vertybių atsargų likučių metų pabaigai finansiniai normatyvai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. 470 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo įgyvendinimo ir vidaus audito tarnybos pavyzdinių nuostatų patvirtinimo” 3 p., viešųjų juridinių asmenų vadovai kasmet, iki vasario 1 d., teikia ataskaitas apie jų vadovaujamų viešųjų juridinių asmenų finansų kontrolės būklę. Panevėžio apskrities viršininko administracija 2005 m. balandžio 06 d. pateikė Finansų ministerijai finansų kontrolės būklės ataskaitą. Panevėžio apskrities viršininkė, pavaldžių įstaigų vadovai įstaigų finansų kontrolės būklę ir pavaldžių įstaigų finansų kontrolę įvertino gerai, išskyrus

Kučgalio specialiojo ugdymo centrą ir Jotainių pensionatą, kurių finansų kontrolė įvertinta patenkinamai, tačiau ataskaitoje nurodyti pažeidimai ir trūkumai kelia abejonių dėl tokio vidaus kontrolės vertinimo.

Rekomendacijos:

1. Panevėžio apskrities viršininko administracijai apskaityti visą jai patikėjimo teise priklausantį turta.
2. Peržiūrėti įkainius už Kučgalio specialiojo ugdymo centro teikiamas paslaugas, įtraukiant visas išlaidas.
3. Patvirtinti Kučgalio specialiojo ugdymo centro specialiąją programą, finansuojamą iš pajamų įmokų.

Direktorius

Vaidotas Šukys

Vyriausioji valstybinė auditorė – grupės vadovė

Diana Šeškevičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Donė Maminskienė

Valstybinė auditorė

Jurgita Vilniškienė

Su ataskaita susipažinome:

Panevėžio apskrities viršininkė

Gema Umbrasienė

Apskaitos ir finansų departamento
direktorė

Gražina Andrikiene